

POKROK

PUBLISHING CO.

vydává
POKROK ZÁPADO
a místní vydání

• Crete pro Saline okres, Neb., v Schuyler a Clarkson pro Colfax okres, Neb., v Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tyndall, S. D., pro státy South a North Dakota.

Předplatné:

Pro Spojené Státy \$1.50. Pro Kanadu \$2.00. Do Evropy \$2.50 ročně.

Zásilký peněžní děteč se pomocí pevných poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise. Oznamujete-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhu čtenářstva ochotné uveřejněme. Musí být slušné, psané bez smyslu něčeho osobně poškozující a podepsány plným jménem, ať již má být v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

Lidé, jací v New Yorku posílali vlakku S. S., jsou nejhoršími škůdci svobody a lidovlády.

Občané v Massachusettse buď střelili na jinou stranu než kam mířili nebo střelili bez míření vůbec.

Zamění demokracie svůj emblem, osla, za psa? Bude letos "hou" dawg" kopán po celých S. S.?

Senatora Bourne-a z Oregonu potkal též osud jako jeho kollegu Browna v Nebrascce. Byl smeten Rooseveltovou vlnou.

Spolkový soudcové a soudcové vůbec měli by si povšímnouti většin, jaké dostává Roosevelt všude, kde na soudece nejprudější útočí.

Senator La Follette píše vlastní životopis. Až se dostane ku státi zvolen prezidentem S. S., bude muset nějaký týden počkat s další prací.

Když čteme všechny ty zprávy z Mexika, tak nám napadá, zdali by konec konců nebylo bývalo Mexiko na tom lépe, kdyby bylo nechalo Diazovi dosloužit jeho životní lhůtu na presidentském stolci.

Kdyby mohl Roosevelt mluvit v každém kongresním distriktu před presidentskými primarkami, dostal by je snad šmahem všechny. Ptáme se: Je to zralá úvaha nebo chvílkové nadšení, které vede lid k hlasování?

Podle všech známek demokráté v Massachusetts věří, že by měla být Kanada anektována a že Grover Cleveland byl Jidáš Iskariotský demokratické strany. Jinak by se nebyli tak nadšeně hnali za praporem Champ Clarka.

Senát skončil vyšetřování katastrofy, která potkala Titanic — a —? Zatím paroplavební společnosti dávají více záchranných člunů na své lodi než se pp. zákonodárci usnesou na nějaké nemožné hlouposti, které nebude nikdy dbáti.

Zákon má být posvátným každému, ale ne osoby autokratických soudců, kteří sami libovolně po zákonech šlapou a svými výklady je skrucují tak, aby se minulý cíle. V té věci jest v Americe náprava více než žádoucí. Ona jest nutnou, má-li naše země být skutečně nadále zemi svobody a lidovlády.

Každá věc má dvě strany — i ta nejhorší. Předpokládejme nedovede spravedlivě rozhodovati. Předtím si přečtěte o záležitosti Harvesteru, jak ji předkládá jeho předseda. Čtete s klidnou rozvahou, a pak spravedlivě rozsuzujte. Vy, kdož jste odkupníky farmářských strojů, můžete nejlépe poznati, kolik jest na věci pravdy.

Roosevelt odmrtil pronásledování před soudy Harvesteru, poněvadž byla malá naděje na vítězství a dále, že Harvesteru

žádal, aby mu bylo sděleno, v čem podle náhledu vlády přestupuje zákon, že jest ochoten své napravit dobrovolně. Za těch okolností nemůže nikdo Rooseveltovi míti za zlé a docela již ne jej obviňovati ze špatného umyslu.

Illinois chce změnit svou ústavu v tom smyslu, aby se nesměly podávati najednou více než tři změny ústavní lidu k odhlasování. Následování hodný příklad. Ústavy potřebují ménění, ale to má se díti na základě chladné a dokonale úvahy, ne pod momentálním impulsem a bromaďně, přičemž mohou mnohé špatné věci uniknouti pozornosti obecnstva.

"Jestli jsme schopni přijmouti si ústavu, pak jsme také schopni říci, co jsme svými slovy mínili a nemá být necháno nějakému jednotlivci na stolci soudeckém, aby rozhodoval, co jsme měli v úmyslu, když jsme ústavu přijímali." Toto prohlášení učinil v Omaze Theodor Roosevelt a tisícové shromáždění občanů, demokratů, republikánů a socialistů tleskalo a volali řečníku slávu.

Dělnické Unie vedou nejsilnější boj o vymáhání protitrustového zákona, ale při tom zapomínají, že podle smyslu nynějšího zákona a v duchu jeho jest slovo Unie synonymem slova Trust, a že by se ve smyslu téhož zákona mohlo říkati Unie kapitálů a Trust práce. Nynější protitrustový zákon není tou pravou medicinou k vyhojení sociálních bolestí, a prováděn do litery, ukázal by se býti dvojsečným mečem.

Massachusetts nevykonal co se od něj očekávalo. Měl dáti rozhodné slovo, kdo to má být — Roosevelt nebo Taft. Nyní prý připadne úkol ten státu Ohio, kde se odbyvají primarky dne 21. května. Rooseveltovi tvrdí, že získají polovinu delegace a v tom pádu připadlo by poslední slovo až národní konvenci, jelikož ani jeden ani druhý kandidát by dříve nepopustil, až by byl hlas v konvenci donucen tak učiniti.

Když se uklidnily myslí rozbořené nešťastím Titanien a lidé přišli zase k chladné úvaze, vychází na jevo, že mnohé hrdinství mužských cestujících, tak dojemně líčené časopisy, vypadalo ve skutečnosti docela jinak. Tak ku příkladu dva známí gembléři, kteří s lodí jeli za účelem hazardní hry s milionáři, shledáni mezi živými. Podplatili prý jednoho posluhu na lodi, aby jim opatřil ženské kuty a v přestrojení dostali se do záchranných člunů. Náhodou podplacený steward i se svým mamomonem utonuli.

Japonský bubák již zase straší. Tentokrát jest to syndikát japonských kapitalistů, kteří vykupují pobřežní pozemky v mexickém zálivě Magdalena Bay, aby tam japonské lodi, v případě války se S. S., mohly nakládati uhlí a užívati přístavu za operační bási proti panamskému průplavu. Jíže jele několik našich dělových lodí plnou parou k místu nové japonské činnosti, aby vyšetřily, co jest na pověsti pravdy. S. S. za žádnou cenu nesmí dovoliti Japoncům, aby se usadili někde na západní polokouli a docela již ne v místě tak důležitém a pro nás nebezpečném, jako jest Magdalena Bay.

NEDOSTATKY PŘÍMÝCH PRIMARK.

Senatora Crane-a z Massachusetts potkal v úterý mr. Týdne též osud, který smetl Lorimera a Colluma v Illinoisu a Penrose v Pennsylvanii do politického hrobu. Ba ani progressivní senator Brown z Nebrasky nebyl s to udržeti se proti radikálnímu Norrisovi. Vůdce, kde dána byla lidu přiležitost, aby ballotem vyslovil svou vůli v primarkách, tam nastalo tak dávno potřebné čišťení Augiasova chleba. Politické strany již od samého začátku naší republiky nalézaly se ve vleku politikářů, kteří dovedli vždy pomocí svého vlivu učiniti se u vzla. Politické kauky a konvence nikdy nemohly tlumočiti vůli lidu, poněvadž lid nebral na nich počtu a po-

nechával vedení strany politikářům. Tak vyrostly mocné politické organizace, které navrhovaly kandidáty samy. Neřivme se, že lid říkal: co platno voliti, když máme darebáky na obou stranách a pořádný člověk se tam nedostane.

Přímé primarky daly lidu moc navrhovati si své kandidáty a vysloviti své přání i tam, kde volba není nadále jim svěřena, jako v případě senatorů. Jest to novota, ale jak z výsledků patrno, chopil se jí lid tak důkladně, že mocní páni politických stran nalézají se na ústupu. Nelze upříti, že následky toho budou dobré, ale takle nutno doznati, že jako každá věc, i tato bude míti své stinné stránky. Lid bývá snadno sveden okamžitými sympatiemi, dá se snadno nadehnouti a v oponentů takového nadšení může udělati velké omyly. Nejen může, ale on je také udělá. Domýšleti se, že přímými primarkami zajistí se vítězství jen nejlepšímu lidu, jest mylným. Spíše mají při nich šanci na vítězství tací lidé, kteří dovedou lidu imponovati, dovedou s ním vyvolati nadšení a získati si jeho sympatie. To nestane se vždy nejlepší a nejprospěšnější věci.

Někdy k tomu stačí pouhé hovnění libůstkám a okamžitým ehoutkám mass lidu. To dovedou lépe šarlatani než opravdoví muži. Není to vždy nejlepší muž, který si dovede získati oblibu lidu v politice. S massami lidu jest to právě tak jako s jednotlivci. Lícheoceni jest jim milým a dovede jich snadněji získati než upřímnost a pravda. Historie nás poučuje, že se často daly lidu nadehnouti pro věc, která se později ukázala býti jich zájmům přímo škodlivou. Hezká slova, dobrá výmluvnost, fráze, ohánění se okřídlenými slovy v "zájmu lidu" dovedou aplovati k němu více než klidná

rozvaha a upřímnost. Celek není lepším než jednotlivci, z nichž se skládá.

CHAMP CLARK, NEJSILNĚJŠÍ ASPIRANT DEMOKRATICKÉ NOMINACE ZA PRESIDENTA.

Champ Clark, podobně jako Abraham Lincoln, narodil se v chudiském srubu na farmě v Kentuckey a na farmě také vyrostl, pracuje po boku svého otce v těžkých dobách pionýrských. Touže po vzdělání vydělával si peníze nastudium vyučováním ve venkovských školách ve svém rodném státě a když si ušetřil trochu peněz, chodil do vyšších škol. Když graduoval z Bethany College, byl ustanoven ředitelem kolleje v Marshall a byl nejmladším ředitelem podobné školy, pokud je známo. Roku 1875 sloužil právnícké zkoušky a odstěhoval se do Missourí, kde byl zvolen několikrát do státního sněmu a pak do kongressu, kde sloužil jeden termín za druhým, až byl zvolen předsedou sněmovny přítomného kongressu. Champ Clark jest pravým mužem z lidu v ječi a svém chování, které, jak východní demokratické časopisy prohlašují, jest tak neuhlazeným, že Clark v tom ohledu prý není kvalifikován k úřadu presidenta. V čelí užívá výrazné a akcentu, vlastního Missourianum, proč jej new-yorský World nazývá "Missouri slang binder". To ale nezadá se míti žádného vlivu na demokraty, kteří se pro něj vyslovili již v tolika státech, že jest přítomně nejsilnějším kandidátem strany o nominaci za presidenta. On a Roosevelt byli by skutečně populární kandidáty.

Lid promluvil v Illinoisu, Pennsylvanii, Nebrascce a v Massachusettsu. Všude jednalo se více o domácí politické bosse než o národní otázku. Collum, Lorimer, Penrose a Crane schovali se za presidenta Tafta, ale lid je dosáhl i tam a dal jim co jim dávno patřilo. Při tom ovšem dopadly i rány na kandidáta presidentství, za něhož se tito političtí bossové krčili. Massachusetts nejjasněji dokazuje pravdu tvrzení, že porážky Taftovy nebyly obmyšleny tak proti jeho osobě jako proti těm, kteří se mu povšílni na fosy. Tam se lid vyslovil většinou několika tisíce pro Tafta a při tom zavrhl polovinu jeho elektorů, z příčin místních a zvolil delegáty Rooseveltovy. V Illinoisu polovina hlasů pro Roosevelta nebyla dána od lidí, kteří nechtějí Tafta, ale kteří rozhodně chtějí zbavit republikánskou stranu Lorimera a Colluma. Taft letěl s nimi do jednoho pytle.

Výsledek demokratických primarek v Massachusetts jest ještě pádnějším důkazem toho, že přímé primarky neznamenají, že by se stalo po vůli lidu. Champ Clark získal stát onen velkou většinou a při tom byli zvoleni delegáty lidé, kteří se prohlásili proti Clarkovi. V Nebrascce pracoval senator Hitchcock pro Harmona a Bryana pro Wilsona. Demokraté se rozhodli velkou většinou pro Clarka a při tom zvolili jak Hitchcocka tak Bryana za své delegáty do konvence. Bryan jezdí nyní po Americe a řečí proti Clarkovi, pro kterého v konvenci hlasovat jest vůlák rozkazem své strany.

Ne jest teprve začátek jevů se nedostatků a vad přímých primarek. Dejme tomu, že v některé politické straně bude tolik u-

ZÁLEŽITOST HARVESTER TRUSTU.

Předseda International Harvesteru, Cyrus H. McCormick, rozeslal časopisům dopis, v němž vysvětluje stanovisko své korporace následujícími slovy:

Případ International Harvesteru, Co. líbí se radikálům ve svých faktech od všech tak zv. trustových soudů, které byly dosud rozhodnuty dle Shermanova zákona. The International Harvester Co. byla organizována roku 1902 za tím účelem, aby se získalo úspor v výrobě a prodeji sklizečích strojů a zvýšil oběh v cizině. Její kapitál není rozdvojeným a ze svého kapitálu získala pouze přiměřený výdělek, průměrně méně než sedm procent ročně z peněz skutečně do podniku vložených. Cena strojů společnosti tou vyráběných jest prakticky táž, jakou byla v roce 1902, vzdor tomu, že cena materiálu se v době té zvýšila o 15 proc. a v téže době mzdy stouply o 30 proc. Tím společnost nepřímo ušetřila americkým farmerům peníze, poněvadž zvýšení materiálu a práce nebylo přídáno do ceny výrobků, ale vyrovnáno úsporou na druhé straně, která byla pouze možnou spojením se vyrábětelů. Za 9 let společnost zvýšila prodej v cizině měrou čtyřnásobnou. V roce 1911 prodala za hranicemi za 42 milionů dolarů strojů. Ona neprodává jinde levněji než doma. Opakované tvrzení nezakládá se na pravdě. Způsob, jakým jedná se svými odkupníky, jednateli a zaměstnanci, jest v plném souladu se všemi názory o obchodní etice a poetivním vedení obchodu. Farmeru dala lepší službu a lepší stroje. Jednateli a obchodníkům hospodářskými stroji jistý zisk, neobdtránila všem hazard z jejich obchodu. Svým zaměstnancům dala lepší mzdy, zlepšení a zdravotní pracovní podmínky, pojištění v pádu úrazu a nemocí, pensí k stáří jakož i podílů na zisku.

Obvinění, jaká se jí kladou přede dveře, jsou nespravedlivá, poněvadž nejsou pravdivá, jak společnost dokázala již ve vtece soudních případech. V novém soudu, který právě spolková vláda proti ní zahájila, dokáže to znovu. Tak nejvyšší soud státu Missourí, který se státu vypudil olejíni trust, ve-

svém rozsudku v případě Harvester Company prohlásil: "Svědectví v celku dokazuje, že International Harvester Company neuzívala své moci k utlačení neb poškozování farmářů, kteří jsou jejími odkupníky." A dále: "Cena sklizečích strojů se nezvyšila v poměru k výrobní ceně jich, ani se nezmenšila hodnota strojů a žalovaná strana uvedla jiné, nové stroje do trhu." "Svědectví dále ukazuje, že stroje, vyráběné International Harvester Company, byly značně zlepšeny ve své jakosti a výlohy na správy byly pro odkupníky zmenšeny a dány v lepší dosah farmara." Když jsme zakládali naši společnost, řídili jsme se radou nejlepších právníků a založili jsme ji v poetivněm přesvědčení, že neporušujeme tím žádný zákon. Jestli by měly nyní soudy rozhodnouti, že byl námi zákon porušen, pak by to mohlo udělati jen na tom základě utlačování, které se dosud nikde nestalo. Před více než šesti lety tato společnost sama žádala, aby ji spolková vláda vyšetřila a nabířela všechny své knihy a záznamy k prohlédnutí a byla oshotna poskytnouti vyšetřovatelům všechnu přiležitost a pomoc, aby poznali pravdu a skutečný stav věci. Až dosud vláda nežádala, aby společnost změnila své taktiky, ani nepoukázala na žádný bod, který by byl protizákonným. V poslední době vláda jednala s úředníky společnosti a tito byli nejvíce žádostivi vyhověti každému přání vlády a napravit vše, co snad by se vládě zdálo protizákonným. A doufáme ještě dnes, že vláda nám dá věděti, v čem vlastně máme změnit své obchodní taktiky, a předejde se tak zbytečnému soudu, z něhož nekouká ani nám, ani vládě a docela již ne našim odkupníkům farmerům žádný prospěch. My tvrdíme a dokázali jsme, že naše organizace posloužila farmerům a jsme ochotni učiniti jakékoli změny, které by zaručovaly setrvání v naší snaze, poskytnouti z našeho spolčení další prospěch našim odkupníkům. Ale vláda až dosud nedala nám žádných návrhů. Vláda byla opatrnou, aby nepoškodila trh amerických strojů hospodářských v cizině a v tom ohledu neděje se v žalobě právě podané žádné zmínky. Proto nebude soud míti žádný účinek na další oběh naší společnosti. — Až potud pan McCormick. — Není tomu dávno, kdy se jeden spolkový soudce dohodl s tabákovým trustem a dovolil jeho reorganizaci dle plánu, jím samým, panem soudcem navrženého, a žaloba proti trustu padla. Reorganizovaný trust dělá dále oběh jako před tím a cena jeho výrobků se nezmenšila ani o cent. Vláda nadělala velký rámus se soudem proti olejíni trustu, který prý se na naléhání vlády rozešel, ale ve skutečnosti jest to ten samý Rockefeller, kterému platíme pořád stejnou cenu za olej. Cukerní trust byl žalován a reorganizován, což prohlásila vláda za velké vítězství, ale ti, kdož cukr kupují, ještě o tom vítězství ničeho nevědí a platí za něj stále stejné ceny. Jatkáfský trust byl žalován a stálo to národ několik milionů než byl vynesen v Chicagu výnos poroty nad jatkáři a ten znel: nevíni. Právě minulý týden utvořila se v Kansas City Federace Federací dělníků na železných pracujících, aby mohla lépe chrániti zájmy práce a vymáhati pro všechny dosavadní unie společenou snahu a společnou stávkou vyšší mzdy. — To je přirozený pokrok naší doby. Unie, trusty a v Evropě Kartely jsou praktickým prováděním zásady "ve spojení jest síla". Dokud toto spojení není zločinné, dokud nebere jiným práva na ehleba, potud není ve světlé zákona, který by je mohł zastaviti, leč by zákon ten byl třífaldní, nespravedlivým a takový jest zlem, které se vytrestá za čas na celé vešejnosti. Čekáme dychtivě na výsledky soudu proti International Harvester Company.